

Előfizetési ár
MAGYAR DOHÁNYUJSÁG-ra

Egész évre . . . 6 frt.
Fél évre . . . 3 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalvánnyal minden
postahivatalnál eszközölhető.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest,
VI., Podmaniczky-utca 1.

MAGYAR

DOHÁNYUJSÁG.

Előfizetési ár

MAGYAR DOHÁNYUJSÁG-ra

Egész évre . . . 6 frt.
Fél évre . . . 3 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalvánnyal minden
postahivatalnál eszközölhető.

KIADÓHIVATAL:
Budapest, VI. Podma-
niczky-utca 1. sz.

A dohánytermelést és dohánykereskedést felkaroló gazdasági szaklap

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án

Hirdetéseket felvevő a kiadóhivatal és az ország
minden hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

Felelős szerkesztő és lapfoglalónos:
DARÓCZI VILMOS.

Hirdetések Negyed oldal 10 frt; kisebb hirdetéseknek
minden petit sor 4 kr.

Tartalom: A kapadohány termelése. *Daróczy Vilmostól.* — Közlemények a dohánytermelési állomás köréből. *Kerpely Kálmán* jelentéséből I. — A kerti dohány szárítása. *Daróczy Vilmostól.* — A dohánytermelési bizottság ülése. — Kimutatás a barcsi beváltási körzet 1898. évi beváltási eredményeiről. *Banovszky Gyuldtól.* — Kimutatás a vásáros-naményi beváltási körzet 1898. évi beváltási eredményeiről. *Reim Jánostól.* — A melegágy bevetése. *Daróczy Vilmostól.* — A minőség szerinti való beváltás. *Daróczy Vilmostól.* — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Mindazokat a tisztelt előfizetőinket, akik a december hó végén lejárt előfizetésüket eddig meg nem újították, teljes tisztelettel felkérjük, hogy az előfizetési összeget legyennek szivesek mielőbb beküldeni; — azokat pedig akik esetleg a lapot tovább jártni nem kívánák: kérjük, hogy a czimükre érkező lappéldányt sziveskedjenek azonnal visszaküldeni, hogy legalább a lap küldésével járó főlöleges költségektől megkíméltsünk, — ámbár azt hisszük, hogy az a csekély anyagi áldozat, amelybe a Dohányujság előfizetése kerül, bőven megtérül ama jöszölgélatokban, amelyeket lapunk a termelőknek és a dohányügnynek tesz, közhasznu működésével, s így megérdemli az érdekeltek pártolását, melyet továbbra is kérünk és amelyre teljes bizodalommal számítunk.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

A kapadohány termelése.

Gyakran elmondottuk már, s így főlöleges ez alkalommal is bővebben bizonyítgatnunk, hogy a kapadohány termelésének nálunk igen nagy fontossága és különös jelentősége van, — már csak, azért is, mert ezt a dohányfajt még mindig nagy mennyiségben vagyunk kénytelenek a külföldről behozni, — elsőrangú nemzetgazdasági érdekünk tehát, hogy a behozatalt, ha egészen meg nem szüntethetjük is, de legalább lehetőleg korlátozzuk és lejjebb szállítsuk; — de a gazdának is jól kifizeti magát a kapadohány termelése, természetesen ott, ahol a talaj és az éghajlat ezen dohányfaj termelésére alkalmas s ahol ugy mennyiségre, mint minőségre jó eredmény érhető el; — ilyen talajokkal pedig nagy mennyiségben rendelkezünk; — hogy többet ne említsék: ott van például az ecesdi lap ármentesített vidéke. Nyir-Csaholy s egész környéke, ahol a kapadohány termelésére a legalkalmasabb talajok bőségesen kinalkoznak.

S ha mégis helyenkint és egyes termelőknél a kapadohány termelése nem elég jó sikerre vezet: ez leginkább abban leli magyarázatát, hogy ott a talaj nem való kapadohány termelésre. Magam is ismerem — többek közt — egy olyan termelőt, Püspök-Ladány mellett, a kinek mintegy 130 kat. holdja van kapadohány termelésére engedélye, s a mult évben dohányban 3-4 mtrm., pénzben pedig 72 frt volt a holdankinti hozama. Hát az ilyen talajon s még olyanokon is, mint ilyenek helyenkint a Tisza vidékén

vannak, csakugyan nem érdemes a kapadohány termelését forszirozni.

Az a bizonyos termelő eddig tiszai dohányt termelt, de ő is — mint a Püspök-Ladány vidékéről való sok más termelő — durva, törekeny, rossz égésű dohányokat produkált, aminek főleg az lehetett az oka, hogy a termelők nem oda tették a dohányt, ahova kellett volna. Nem tudom, hogy minő elven alapulhat az ottani gazdálkodásnak az a céltalan politikája, hogy a dohányt a kevésbé jó és megfelelő talajba ültetik, — holott jól tudhatnák az ottani gazdák is, hogy a dohány után például jobb buza terem mint a fekete ugarban, — tehát a termelőnek éppen nem vész kárba, sőt még a következő évi termelvényben is bőven meghozza a kamatját az a munkája, ha a dohánynak a legalkalmasabb jó talajt választja ki, a melyről nemcsak jó dohányt, de utána jó búzát is fog aratni; — különben a rohamosan haladó korszellem már azt is kitalálta s a gyakorlati kísérletek eredménye eléggé bizonyítja, hogy a talaj szükségletének megfelelő műtrágyák alkalmazása által még az eddigi durva, rossz égésű dohányok is finomabbá és jobb égésűekké tehetőek. Csakugyan — ha igazán akarjuk jellemezni, ki kell mondanunk, hogy vannak ám ma is még olyan elbizakodott gazdák (de szerencsére már nem sokan) akik nem akarnak a korrallaladni, hanem folyvást csak azon zúgólnak, hogy a dohányt nem fizetik meg eléggé, ők azonban nem tanulnak, nem iparkodnak, hanem összedugott kézzel vár-

„MARTELLIN“ a legjobb dohány-műtrágya „MARTELLIN“.

Németországban és Németalföld gyarmataiban valóságos forradalmat idézett elő **Hammerschlag J.** strassburgi dohánygyári igazgató találmánya: az úgynevezett „MARTELLIN“, mely mint **kovasavas-káli** összetétel, minden mellékhatás nélkül, a dohány érettségére és nemes jellegére a legjobb hatással van, s az éghetőséget 40 százalékkal javítja, — tehát a dohányanyag jó minőségének és értékének emelésére minden eddig ismert trágyaszernél hatásosabb.

Thomas-salak kizárólagos eladás Magyarországon. — Valódi stájer tégelyaczel kaszák.

Minden megkeresésre részletes felvilágosítással szolgál: **KALMÁR VILMOS**, a Martellingyárak magyarországi vezérképviselője.

==== Budapest, VII., Erzsébet-körút 34. szám. ====

ják a sült galambot és nagyokat káromkodnak mellé. Többnyire az ilyenek szoktak aztán kikelni a jövedék ellen, hogy nem méltányolja a termelők munkáját — értékén alul váltatja be a dohányt, — pedig ma már nem szorul védelemre, mert általánosan el van ismerve, hogy a jövedéknek a dohányok átvételénél való eljárása. Intenciója és működése határozottan oda irányul, hogy a termelőkkel méltányosan bánjanak és annak örül, hogy ha minél magasabbak az átlagárak, mert ez esetben értékes és jövedelmező a beváltott anyag, — míg ha egyes helyeken alacsony árak képezik az átlagot: ez visszazetsző magának a jövedéknek is, mert akkor ott csekélyebb minőségű beváltott anyagra számíthat. Ebből is kitűnik, hogy mennyire téves az olyan állítás — ami ugyan ma már országszerte csak elvétve, vajmi ritkán hallható — mintha a jövedék a dohányárakat le akná szorítani, — mert a régi termelők önmaguk megítélhetik, hogy másfél évtized óta — amióta a dohányjövédéki központi igazgatóság működik — ennél igazságosabb, méltányosabb, hazafiasabb és ma már igazán népszerűbb hatóság kevés van az országban.

Az okszerű dohánytermelők, akik szívesen elfogadják és követik is a mi jóakaratu tanácsainkat, s gondos igyekezettel utána látnak a termelés és kezelés minden munkájának és a haladó kor vívmányait, a gazdálkodás tökéletesebb módját tényleg megvalósítják, azok — ha csak valamely természeti csapás nem éri őket — nagyrészt meg vannak elégedve a dohánytermelés anyagi eredményeivel. — Egyébiránt én a magam részéről mindig a mondó voltam, hogy azokat a termelőket, akik tanulni nem akarnak, hanem folyvást csak a régi slendrián nyomokat követik s akik rossz talajaikról évről-évre csak rossz anyagot szolgáltatnak: lassanként ki kell szorítani a termelésből, — mert hiszen van elég iparkodó kitűnő talajjal bíró termelő, s olyan is, a ki eddig nem termelt, de a legjobb hajlandósággal és jó talajjal rendelkezik: kapják tehát inkább ezek, az olyan rossz talajokkal bíró, rossz anyagot produkáló, hanyag termelőktől bevonandó engedélyeket.

Ezen önkéntelen kitérés után, tulajdonképpen tárgyunkra visszatérve, meg kell jegyezni, hogy ahol a kapadohány és a másfajta dohány is egyaránt megterem: igen czélszerű, ha ily helyeken az a termelő, aki debreczeni vagy szegedi faj dohányt termel, kérjen rá engedélyt és termeljen kapadohányt is, mert ez által a termelőnek és kertészeinek jelentékenyen könnyebb lesz a helyzete.

Egy kertész családnak például van 4 hold megmunkálni való dohány ültetvénye, — azt úgy kell beosztani, hogy a fele kapadohánnyal, a másik fele más fajta dohánnyal, vagyis mindenikből 2—2 hold legyen beültetve. Ebben az a czélszerűség, hogy rendszeren amikor a kapadohány munkája folyik, akkor a más fajta dohánnyal nincs teendő, s így a kertész a dolgot sokkal könnyebben végezheti. — A belső

kezelésnél is — a kapadohányt bárminő nyirkos időben besimithatjuk és dolgozhatunk vele, a más fajta dohányt pedig akkor, amidőn az idő arra a legalkalmasabb, és így nem leszünk kitéve annak, hogy — mint a mult évben is — sok helyen a termelők nyirkosan, nedvesen voltak kénytelenek a dohányokat összeállítani, ami az anyagban temérdek kárt okozott, mert — amint a beváltási eredmény kimutatások megjegyzéseiből látjuk — mindenütt ez volt az oka a beváltási átlag árak alacsony-ságának.

A kapadohánynak és a más fajta dohánynak ilyen egymás melletti termelésénél legfeljebb csak az a bökkenő, hogy ez által alkalom nyílik a mag elfajzására, — de gondos kezelés mellett még ezt is el lehet kerülni.

Nem ajánlhatom tehát eléggé, hogy a termelők a kapadohánytermelést — úgy egyéni, mint nemzetgazdasági szempontból — a lehető legnagyobb mérvben felkarolják és gyakorolják.

Daróczi Vilmos.

Közlemények a dohánytermelési kísérleti állomás köréből.

— Kerpely Kálmán jelentéséből. —

Kerpely Kálmán gazdasági tanintézeti tanár ur, a debreczeni m. kir. dohánytermelési kísérleti állomás vezetője, aki f. é. február 13-án, az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesületben rendkívül érdekes szabad előadást tartott „A dohánytermelés javításának eszközeiről”, most újabb kellemes meglepetést szerzett a dohánytermelő közönségnek, a mennyiben a m. kir. földművelésügyi ministerium kiadásában megjelenő „Kísérletiügyi Közlemények” II. kötetének 1. füzetében közli a dohánytermelési kísérleti állomáson 1898. év folyamán végzett kísérletekről szóló terjedelmes jelentését.

Rég vártuk, sőt — a termelő közönség érdekében — lapunkban már meg is sürgettük a kísérleti állomás első évi tapasztalati eredményeinek közreboocsátását, — annál örömebbek elismerjük tehát, hogy Kerpely urnak jelentése valóban tartalmaz, érdekes és tanulságos, s az első évi kísérletek már is sok jelentékeny körülményre nézve szolgálhatnak tájékoztatásul és így a kísérleti állomás további működésének annál több bizalommal és reménnyel nézhetünk elé.

A jelentést — némi kihagyásokkal és rövidítésekkel — lapunkba is átvesztük, s különösen is felhívjuk rá olvasóink becses figyelmét.

Az 1898. évi időjárási viszonyok ismertetése s rövid általános megjegyzések után, a jelentés, a kísérletek eredményéről a következőkben ad számot:

A dohánytermelési kísérleti állomás debreczeni központja, működésének első évében 10 k. hold homokos földön szamos-háti dohányt, a békéscsabai fiok-állomás 6-7 k. hold fekete kötött földön szegedi rózsza, keresztezett pensylvániai és kigyósi kuba dohányt termesztett. A termelés célját a debreczeni központban, a homok-

talaj természetének megfelelő könnyű szivarbél és vágódohány, a békés-csabai állomás fekete földjén a szivargyártásra alkalmas anyag előállítására képezte.

Szükségesnek tartom megfelemlíteni, hogy az állomásnak működése első évében sok nehézséggel kellett megküzdenie, mert az ugyanazon évben épült és részben csak szeptemberre (a fiok-állomás novemberre) befejezett épületek még nyereségek voltak s a dohány kezelésénél sok bajt és gondot okoztak. Ugyanezen oknál fogva a dohány eltérő csomózási módjait és az ezzel kapcsolatos erjesztési kísérleteket is a jövő évre (1899-re) kellett halasztani, mert a még kellően ki nem száradt erjesztő-raktárt ezen czélra felhasználni nem lehet. Ezért is az állomás leginkább termelési és trágyázási kísérletekkel foglalkozott.

A talaj előkészítése, a dohány kezelése valamennyi kísérletnél egyforma volt; a jaltaj előkészítése tarlóhántásból, egy mély őszi, két középmély tavaszi szántásból és fogasolásból állott. A dohány előveteménye őszi buza volt. 1896-ban trágyázott (a fiok-állomásnál közvetlen trágyázás) földdel. A dohány kiültetése után 10—14 nappal kapta az első, ezt követőleg 10—14 nap mulva a második kapálást; — 8—10 nappal később a töltegetést és a fejlődés arányában a bugázást és kacsozást. A termelési cél szem előtt tartásával, a könnyű homoki dohánynon 14—17 levelet, a szivaranyagot adó fekete földön 10—14 levelet hagytunk meg a tö fejllettségéig szerint.

Egyik termelési kísérletől eltekintve, a dohányt 70 cm. sor- és 50 cm. sorbani (növény) távolságra, hármas kötésben ültették. Ültetés előtt a palánta helyét meglocsoltuk s elültetve tövéhez kevés száraz földet huzzunk, azért, hogy a talaj kérgecsedése s gyors kiszáradása s lehetőségig megakadályoztassék.

Az alj-, anya- és hegylevelek külön törve és elkülönítve kezelve, az ugynevezett forgató- és oldalfüzéssel kerültek a rövid és hosszú pórékra, továbbá a hollandi fűzőpálcákra és a különböző szerkezetű szárító pajtákba. A természetből fogva finomabb levelű s vékonyabb kocsanýu homoki dohányoknál a „forgatva fűzés” czéljainak teljesen megfelel, ellenben a vastagabb kocsanýu — fekete talaju — dohányoknál az „oldal-fűzés” és a hasított bordájú hollandi pálcza-fűzés mutatkozott előnyösebbnek és adta a legjobb eredményeket. A különböző fűzési módok szakszerű összehasonlítására azonban — előbb kifejtett indokoknál fogva — az első évben nem terjeszkedtünk ki, szintugy az eltérő fajta szerkezetek befolyására sem, anyi azonban már is kitűnt, hogy a redőnyös szellőztetővel bíró pajtákban a dohány legszebben szinesedet és hogy a vályogfalazatu pajtákban a hőmérséklet sokkal kiegyenlített; nem melegszik fel annyira, de nem is hűl le oly gyorsan, mint a deszkaoldalos pajta s így a dohány vonultságát jobban megtartja.

A csomózásnál az alj-, anya- és hegyleveleket elkülönítve, nagyság és szín szerint osztályoztuk, a mi ugyan több mun-

kát okoz, de a máglyákban való egyenletes, könnyű kezeléssel és a jobb beváltással bőven simitőrül. A leveleket csak nagyjából simítottuk ki, hogy a dohány gyanús részének kikénését a lehetőségig megakadályozzuk.

A levelek égőképességét minden egyes vizsgálatnál 20—25 égési próbával határoztuk meg; a levelek súlyát (tehát finomságát) a planiméterrel való körülményesebb eljárás helyett, a Cserhádi tanár által ajánlott módon állapítottuk meg, a mennyiben minden egyes levélből egy e célra készült acéllal lyuggatóval egyforma nagyságú kör-szerű darabot kivágtunk és légszáraz állapotban megmértünk. A borda arány megállapításánál a kocsanýt és az I-ső rendű bordákat (levélereket) óvatosan lefejtettük, s a légszáraz anyag mérés utján meghatároztuk a levéllemez és bordák százalékos arányát. — Az áttekintés megkönnyítést végett a vizsgálatoknak csakis összevont átlagos eredményeit közlöm az egyes kísérleteknél.

(Folyt. köv.)

A kerti dohány szárítása.

— Válasz Lichtenstein J. urnak. —

Lichtenstein J. urnak lapunk mult számában közölt becses levelére és felhívására, a következőkben van szerencsém válaszolni:

Én, a magam részéről, mindig azt mondtam és most is ahhoz ragaszkodom, hogy *mindennemű dohány* — legyen az bár kerti, finom kerti, muskatály, vagy bármilyen fajta — *csakis fedél alatti szárításban kell részélni.*

A kerti levelekre nézve ugyan sok dohányszakértő a mellett kardoskodik, hogy ezek a napon, vagy legelőbb is néhány napig a szabadban szárítandók. De én nem osztom ezt a nézetet, és meg vagyok róla győződve, hogy ha azok, akik a kerti dohányoknak a szabadban való szárítását javasolják, szivesek lesznek engem meghallgatni és ezeket a dohányokat, kísérlet szempontjából oly módon kezelik, amint én azt ajánlani fogom: akkor azt hiszem, belátják, hogy nekem van igazam és többé nem fogják az ő eljárásukat jobbnak tartani.

A kerti dohánynak első kelléke a világos sárga szín, a penész mentesség, és a jó illat, — ezeket a feltételeket pedig csakis a pajtában való szárítás által lehet a legtökéletesebben elérni.

Természetesen, ezen módszerhez mérten, a dohányoknak a legokosabb kezelésben kell részesülniök, — u. m. tökéletes mivelés, kifogástalan jó és erős palántából való korai ültetés, helyes érlelés és azután — a mi a legfőbb — hogy ezek is *kellőleg megfűllesztessenek*, de nem akkor amikor már a a zsinegen felfűzve vannak, hanem a fűzés előtt, még pedig úgy, hogy mire a felfűzésre kerülnek: akkor már egyenlő sárgás színök legyen, amelyet a rendes fűlesztés által meg is kapnak.

Az eddig rendesen tartott eljárás az volt, hogy a dohányok, felfűzetésük után 3—4 napig a szabadban tartattak, s ezt nevez-

ték fűlesztésnek, illetve szinesedésnek és csak azután kerültek a pajtába. Ezt tette az okszerű gazda; — de a termelők zöme éppen ellenkezőleg járt el, ugyanis 3—4 napig a pajtában, felfűzve, fonnynadni hagyta, azután pedig a napra tette.

(A rosszul mivelte, rosszul fejlődött, éretlenül és későn letört dohányoknak szükséges, hogy kinn a szabadban, a napon száradjanak, mert ezek a dohányok ily nyers állapotban, a késő őszi időben, a pajtában be se száradnának, hanem megpenészednének és egészen is tönkre mennének, — ezeknek tehát szükségük van a napon száradásra, hogy legalább külsőleg, színben nyerjenek valamit, de az anyag belső értékére nézve még ezek is okvetlenül veszítenek, — ez tehát csakis egy szükséges rossznak mondható.)

A fent jelzett fűlesztési és szárítási módot én nem tarthatom jónak és helyesnek, s megmaradok annál, hogy én csak is a pajtában való szárítást ajánlom.

Ez a finom levelű dohány olyan természetű, hogy az minden külső befolyást iránt föltötte érzékeny. Ennek a nap heve, az éjjel és nappal változó hőmérsék, a szél, esetleg vihar és az eső: mind csak vesztére szolgál. A finom kerti dohány csak úgy lehet tökéletes, ha az rendszeres kezeléssel mellett egészben a pajtában szárad, — úgy, mint ahogy a legfinomabb gyógynövények csak is akkor tökéletesek, ha teljesen árnyékban szárítatnak.

A kerti levelek, ha a fent jelzett módon okszerűen lesznek kezelve, éretten, korán törve, rendszeren fűlesztve, ritka fonák-fűzéssel fedél alatt szárítva: akkor ezek szín és minőségre a legtökéletesebbek lesznek, — nem lesz közöttük tarkabarka, zöld és minden más egyéb színű, össze rongyolt és foltos levél, — hanem egyenlő szépsárga színű, tartalomdús, ruganyos, jó illatú, minőségre és mennyiségre egyaránt kitűnő anyagot fognak szolgáltatni. — Ne gondolja senki, hogy én csak úgy a zoldasztalnál jutottam erre a véleményre, mert ezt a meggyőződést én a saját gyakorlatom, kísérleteim és hosszas tapasztalaimnak köszönhetem. — s éppen azért vagyok bátor ezt ajánlani és a termelőket arra kérni, hogy ezzel ők is ily formán tegyenek kísérletet.

Ami a Lichtenstein J. ur levelében említett kitoló-pajta készüléklet illeti, én azt komplikált dolognak és az én felfogásom szerint fölöslegesnek tartom, már csak azért is, mert az ilyesmii folytonos reparációkat igényel. Én részemről azt vélem a legszükségesebbnek, hogy a pajta oldalai úgy legyenek szerkesztve, hogy azok akkor, amikor arra szükség van, légmentessé tehetőek legyenek. — Ha aztán majd a haladásnak azt a magasabb fokát elérjük, hogy pajtáinkba csak teljesen érett és rendszeresen kezelt dohányt rakhatunk: akkor mindenesetre előnyösebbek lesznek a vályog vagy más hasonlóan oldalfalu dohány pajták.

De azért a dohány nagytermelőnek mindig szüksége lesz néhány deszka oldalú pajtára is, ahol az esetleges késői

és kevésbé értékes, későn szedett és teljesen be nem ért dohányok elhelyezhetőek legyenek és a melyek nagyobb szelölöttesre szorulnak.

Mi ugyan még meglehetősen távol vagyunk a haladásnak ama óhajtott magasabb fokától, — de két dolognak okvetlenül be kell következnie, — az egyik: a pajtában való szárításnak törvényileg kötelezővé tétele, — a másik: a simítás teljes mellőzése; — s ha dohánytermelésünk azt a magaslatot eléri, hogy ezek a dolgok bekövetkeznek, akkor ezekkel együtt oda is eljutunk, hogy annyi kitűnő jó minőségű dohányt fognak majd idehaza előállítani, hogy csak igen csekély részben leszünk kénytelenek importálni, s igen nagy mennyiségben leszünk képesek exportálni.

Ez a mi igazi hivatásunk, amelynek elérésére vállvetve törekedünk kell.

Daróczi Vilmos.

A dohánytermelési bizottság ülése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület dohánytermelési bizottsága, gróf Desseffy Aurél elnöklete alatt, f. hó 11-én délután, föltötte érdekes ülést tartott, amelyen az ország minden dohánytermelő vidékének gazdái képviselve voltak, — u. m. a termelők közül: gróf Szapáry Gyula, gróf Zselénzky Róbert, Miklós Ödön, Benedikty Gyula, Ordódy Pál, Dezsöffy Béla, Gullner Gyula, Beliczey Géza, csetei Herczog Péter, Bellágh Imre, Székér Lajos, Bogáthy József, Kokas József, stb.; — a földmívelési miniszter részéről: báró Malcomes Jeromos osztálytanácsos, — továbbá Cserhádi Sándor és Kerpely Kálmán gazd. tanit. tanárok; — a dohányjövendeki központi igazgatóságtól: dr. Perleberg Arthur ministeri tanácsos, Haracek László p. ü. főtanácsos, Wangel Károly p. ü. tanácsos, dr. báró Natop Tivadar titkár, Wiettinghoff Gyula fogalmazó, Bálványi Gyula dohánygyári igazgató; — a magyar dohánykereskedelmi részvénytársaság részéről: Tolnai Arnold igazgató; — ugyszintén lapunk szerkesztője és mások.

Az ülés egyetlen tárgyát képezte: az 1898. évi dohánytermés beváltási eredményeinek ismertetése, amelyről dr. Perleberg Arthur ministeri tanácsos, a doh. jöv. közp. igazgatóság főnöke tartott — a jelen voltak által mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatott — előadást.

A hezai dohánygyűj összes részleteit felölölés és minden tekintetben teljes tájékoztatást nyújtó előadás tartalmából röviden felemlithetjük, hogy az 1898. évi dohánytermés mennyiségileg mögötte maradt az 1897. évinek s minőség tekintetében is sok kívánni valót hagyott hátra, amit különösen a szárítás alkalmval beállott nagy ködöknek lehet tulajdonítani, minthogy a kész dohányok ebben az időben igen nagy romlásnak voltak kitéve. Örömmel konstatalta, hogy a kihányás osztály mennyisége csökkent, ami mindenestre a haladás jele, — de nem hallgatta el, hogy sok termelőnél a behordásnál való vigyázatlanság következtében nyilván-

nuló hibák és az anyagnak nagymérvű kevert volta is sokat levonnak a dohányok értékéből.

Jelezte ezután a ministeri tanácsos ur a dohányjövédéki központi igazgatóságának azon törekvéseit, hogy igyekezik a magyar dohány emelésére és a régebben létezett külföldi piacoknak reánk nézve kedvezőbb kihasználására s éppen a múlt év kedvező viszonyai azt engedték meg, hogy 1898-ban 53 ezer métermázsát — az 1897. évvel szemben 17 ezer mtrmval többet — tett ki a külföldre kivitt dohány mennyisége. Ennek a következménye az a körülmény, hogy a dohányjövédék abba a kedvező helyzetbe jutott, miszerint a dohánytermelésre engedélyezett eddigi területet a folyó évben már 5000 holddal felemelhette. Az osztrák jövédékekkel is sikerült oly megállapodásra jutni, hogy 3 évre egyenlő összegben állapítottat meg az általa átveendő termés mennyisége. — De a dohányjövédéki igazgatóság törekvését képezi az is, hogy a magyar dohányokból készült gyártmányoknak a magyar közönség izlését meghódítsa; e célból már a múlt év közepén különböző, különösen kerti levelekből készült finom hosszúra vágott és rövidre vágott pipadohányokat hozott forgalomba, valamint a tisztán magyar anyagból készült u. n. „Hunnia” szivarkákat is. Ezek a gyártmányok a velük tett felévi tapasztalatok szerint a közönség előtt már is kedveltségnek örvendenek és minőségüknél fogva remélhető, hogy különösen az olesó külföldi dohánygyártmányokat rövid idő alatt

teljesen ki lehet küszöbölni; de abban a reményben van, hogy a minőségi termelés érdekében létesített intézkedések lehetővé fogják tenni azt is, hogy időnként folytán a középfinom minőségű dohánygyártmányok is tisztán a hazai anyagból lesznek előállíthatók.

Ezután a miniszteri tanácsos ur azt a felszólítást intézte az ülésen jelenlevő termelő gazdákhöz, hogy egészen őszintén nyilatkoztassák ki véleményüket, tárják fel bajaikat és kívánságaikat, melyeket a dohány beváltás tekintetében táplálnak s amelyeknek megszüntetésétől vagy létesítésétől a dohány minőségi termelésének emelését remélik, hogy így a jövédék, karöltve a termelőgazdákkal, a magyar dohányt, régi jó hírnevének megfelelőleg, termelésünk egyik legjövédelmezőbb ágává emelhesse.

Az erre megindult eszmecsere folyamán felszólalt a többek közt Miklós Ödön, aki a beváltási határidőnek korábbi kifizetését és a dohányoknak minőség szerinti való beváltását ajánlotta. (Erre nézve e helyt röviden megjegyezhetjük, hogy például a pestvidéki termelők nagyrésze igen kevés előnyre számíthatna a minőség szerinti beváltási rendszer behozatala esetén, a mennyiben ez a vidék legnagyobb részben csak vágni való anyagot szolgáltat, ennél tehát csak a jobb vagy közönségesebb vágni való anyag közötti különbség jöhetne tekintetbe.)

Felszólaltak még: gróf Zselénszky Róbert, Ordódy Pál, Gullner Gyula, Bene-

dikty Gyula, Bellágh Imre, Szekér Lajos és többen, — s a tett megjegyzésekből a termelőknek az a közös óhajátása volt kivehető, hogy a beváltásnál a dohány belefő minősége nagyobb figyelembe vétésék mint eddig, — továbbá hogy a dohánybeváltásnál a termelő ne legyen egészen magára hagyatva a jövédéki tisztviselőkkel szemben, hanem a gazdasági egyesületek állandó kiküldöttjei ellenőrizzék a beváltás menetét, — a beváltó tisztviselők utasíttassanak méltányosabb eljárásra, — a beváltási osztályozás és árszabály vétésék újabb revizio alá, — a beváltás korábbi időre tüzessek ki, — stb.

Mindezen óhajatsokra nézve a dohány jövédéki igazgató a legnagyobb előzékenységgel válaszolt, s teljes készségét fejezte ki az iránt, hogy a termelő gazdák kívánságait figyelembe fogja venni, s valamint eddig, úgy ezután is igyekezni fog minden óhajnak lehetőleg eleget tenni, — a mely nyilatkozattal az összes jelen voltak élénk éljenzéssel viszonzották.

Az eszmecsere befejeztével Desseffy Aurél gróf elnök köszönetet mondott úgy a megjelent termelőknek, valamint a jövédéknek, hogy e fontos dologban véleményüket nyilvánították, és az idő késői volta miatt a napirend másik tárgyának: a dohányos kertészek és a termelő gazdák közti viszony szabályozására vonatkozó javaslatnak tárgyalását egy legközelebb ültésre hivandó külön ülésre kitétvén, az ülést eloszlatta.

Kimutatás

a barsi m. kir. dohánybeváltó hivatalnál 1898-ik évben termelt dohányok beváltási eredményéről.

Folyó sz.	Község vagy puszta neve	Termelők sz.	Beültetett terület		Átlagár métermázsánként		Egy kat. hold átlagos jövédelme		
			hold	-öl	frt	kr.	dohányban		pénzben
							kg.	frt	
Magyarországi községek:									
1	Bares	36	55	861	17	05	568	96	86
2	Bolhás (Mautner Albert)	1	20	750	16	80	840	141	16
3	Endrőcz (Kapa levelek)	21	21	379	21	62	374	80	88
4	Görgeteg	11	23	571	12	03	438	52	71
5	Hosszúfalu	18	22	450	13	39	463	62	—
6	Mike	94	345	787	17	09	528	89	25
7	Német újfalu	56	73	1268	16	57	720	119	32
8	Rinya-Szent-Király Szobb (Baráti puszta)	20	72	1560	18	43	519	95	67
9	(Esztergomi főkáptalan)	1	20	31	17	98	781	140	44
10	Téklafalu	66	98	1583	18	14	652	118	31
	Magyarországi községek összge	324	754	240	17	19	571	98	20
Horvátországi községek:									
1	Antunovác	7	5	1480	14	60	359	52	42
2	Alagiue (Weisz Henrik)	1	12	595	16	81	710	119	41
3	Dobrovác	3	3	619	15	84	371	57	77
4	Hrasztovác	10	10	1239	20	71	444	91	97
5	Kamenszó	1	19	1468	18	19	460	83	71
6	Nováki	17	16	1599	12	85	599	77	01
7	Pozsega (Kir. földmives iskola)	1	2	951	15	78	581	91	70
8	Spisic-Bukari	20	21	121	13	50	528	70	29
9	Strazeman	1	20	48	8	75	424	37	14
10	Vilicseló (Bíró Jenő)	1	20	70	16	81	489	82	20
	Horvátországi községek összge	62	133	190	14	47	537	77	73
	Együtt:	386	887	430	16	73	566	94	70
1	Barsi beváltó hivatali minta telep	—	—	200	16	22	1200	194	72

A beváltott anyag minősége általában jónak mondható, habár az őszi ködös és esős időjárás következtében, sok penészes anyag is került beváltáshoz; e hiba azonban, a jelenleg már befejezett erjedési eredmény szerint, nem nagy kárt tett az anyagban, mert a kellő melegségi hőfok (+38° R.) a leveleken levő penészt és nedveséget a kocsiyok végén kihajtotta, illetve nagyrészen elenyésztette; nedves asztagok azért most is kezelhetnek, de ezek minden évben fordulnak elő, s kisebb asztagokban +40°-ig erjesztve, még nagy részük gyártásra alkalmas anyagot fog szolgáltatni. Oly termelők, kik rendszeres szárító pajtákkal rendelkeznek, nem hoztak ily penészes anyagot, mert a kód ellen meg tudták óvni a dohányaikat

Igen jó eredményt értek el oly termelők — különösen Rinya Szt Király, Mike és Bares községekből — kiknek sikerült az illető uradalmaktól új erdőirtást bérbbe venni, az ily földek rendszeren erdők melletti részletek, tehát a viharok ellen is védettek, s azon kívül gazdag humus tartalmuak is lévén, igen szép és meglehetősen mennyiségű szivarboríték, válogatott, és I-ső osztályu anyagot szolgáltatottak.

A legkisebb átlag Strazeman községénél van, a mi onnan ered, hogy ott mult évi július hó elején nagy szárazság volt s ezért az amugy is késői 'dohány növényeket kapálni nem lehetett, később pedig 10 napig tartó eső esett, a mely után a kapálás ismét lehetetlen volt, és így a gaz az ültetvényt teljesen elnyomta, ez volt tehát az oka, hogy a beváltási eredmény oly silány lett.

Banovszky Gyula.

Kimutatás

a vásáros-naményi m. kir. dohánybevéltő hivatal körzetében az 1898. évben termelt dohányok beváltási eredményéről.

Folyó sz.	Község neve	Termelők sz.	Beültetett terület		Átlagár mérő-mázsánként.		Egy kat. hold átlagos jövedelme.		
			hold	□-öl	frt	kr.	dohányban		kr.
							kg.	frt	
I. Debreczeni levelek:									
1	Csaroda	1	28	340	16	72	784	131	19
2	Gecse	2	47	441	20	45	648	132	46
3	Márok	1	16	1251	14	50	400	58	10
4	Tisza-Szalka	2	40	650	17	20	1100	189	36
5	Vámos-Atya	4	78	1273	18	48	716	132	38
6	Vásáros-Namény	5	93	1046	18	46	1008	185	23
7	Gyulaháza	3	48	1032	17	23	1089	187	77
8	Karász	9	237	513	15	86	680	107	57
9	Laskod	6	69	715	16	12	784	126	42
10	Nagy-Varsány	1	37	200	20	80	1132	235	60
11	Nyir-Mada	2	29	766	12	67	883	111	94
12	Pétnéháza	9	118	1175	14	56	721	105	15
13	Kölese	2	15	231	22	07	452	99	92
14	Máté-Szalka	3	92	1597	17	71	1069	191	33
15	O-Pályi	2	41	1017	16	19	794	128	72
16	Szamoszeg	1	27	450	17	07	984	168	16
17	Vitka	1	27	1515	12	58	609	76	62
18	Nagy-Szekeres	16	6	49	17	12	463	79	39
19	Penyige	25	8	1494	19	12	495	94	77
II. Kapa levelek:									
1	Szamoszeg	1	6	700	19	68	864	170	24
2	Szőllősvég Ardó	2	21	418	15	57	328	51	26
3	Nagy-Muzsaly	2	10	280	16	53	607	100	47

A mult évi kedvezőtlen időjárás következtében minőség tekintetében általában véve visszaesés mutatkozik az előző évekhez viszonyítva, mindazonáltal a talajviszonyokat tekintve, a kötöttebb talajon

termelt dohányok jó részben gyártási, a a homoktalajon termeltek pedig kifejtett levelű világos vágóanyagot szolgáltatnak.

Reim János.

A melegágy bevetése.

Mult számunkban elmondtuk, miként kell készíteni a dohány palántának való melegágyat, s a két hét óta tartó száraz, derült — az utóbbi napokban már egész enyhe, tavasziasra vált — jó időt bizonyára felhasználták a termelők, hogy a dohánytermelési területüknek megfelelő mennyiségű melegágyakat jól elkészítsék.

Most tehát már a legközelebbi napokban következik a dohánymagnak a melegágyba való elvetése.

Mielőtt azonban a magot elvetnénk, előbb a legalaposabban győződünk meg a magnak tiszta eredetéről, jóságáról, s rostáltságuk és szórassuk meg, úgy hogy csak is az ép, egészséges, sulyos magvak kerüljenek elvetésre: — s ügyeljünk arra is, hogy az elvetni szándékoló mag különböző fajták zagyva keveréke ne legyen, — mert csak így lehetünk biztosak és nyugodtak a jó eredményről.

Hogy a melegágyban a vetés ne túlsűrű, hanem egyenletes legyen, célszerű a dohánymagot homokkal, hamuval, vagy még a legjobb finom friss fűrésszonnal vegyíteni, melyet azonban — a penészgombák megsemmisítése végett — előbb kell forrázni, s aztán teljesen kiszáradva használandó keveréknek, — ennek a maggal majdnem egyenlő a sulya és fehéres színe is eléggé jelezni fogja a már bevetett helyeket.

A vetni való dohánymagnak cziráz-

tatását én nem ajánlom, mert bármiként eszközöljük is azt, sohase vezet jóra, — s ha már arra szorulnánk, hogy az elvetéssel megkésve, az idő előhaladása miatt a kelést siettetni kellene, akkor is csak annyira kell hagyni, míg a mag kipattogzani kezd, de tovább semmi esetre sem, mert a kiesírozott magnak minden egyes szemé sebet kap az elvetés alkalmával, amidőn a vegyítéssel összedörzsöltetik, s az ily mag csak ritka esetben fog természetesen, jól képződni s tökéletes ép palánta nem is lesz belőle.

A mag elvetésének módjával most is, mint évek óta mindig, a sorba vetést a legmelegebben ajánlom, mert ez az egyedüli biztos módja annak, hogy jó erős palántáink legyenek.

A sorba vetett palánta gyökerei gazdagok, izmosak, hajszájai egyenlők és nem kuszáltak s így az ültetésre és tovább fejlődésre a legalkalmasabbak, — amint ezt már a termelők közül számosan — akik ezt az eljárást gyakorolják — dicsérőleg elismerték. De hisz ez nem is lehet másképp, — mert a sorbavetésnél a gyökér nincs rákényszerítve, hogy a másik palánta gyökerébe kusszék, — mivel a sorok közti üres hézag elég helyet és módot ad a kellő terjedésre. Mig ellenben a szórva vetett palánták — túl sűrűségük mián — többnyire megpállanak, lesárgulnak, elrothadnak és legtöbb esetben igen lassan fejlődnek, — gyakran össze-vissza görbén felnyurgulnak és ezernaszál vékonyságuk

lesznek, amelyek a kiültetés után csak föltötte kedvező időjárásban tudnak gyarapodni.

Ne sajnálja tehát senki a sorvetéssel járó némi kis fáradságot, mert ez által nincs szükség több melegágyra, sőt azt mondhatom, hogy még kevesebb kell, mert így minden szál palánta jó, izmos, erős, s az elültetésre teljesen alkalmas lesz, mig ellenben a szórva vetetből sokat el kell hányni, amit ha nem teszünk, s megválogatás nélkül mindet felhasználjuk, ugy ezt nagyon rosszul tesszük és később nagy kárát valljuk.

Egyébiránt a sorvetés semmi különös fáradsággal vagy költséggel nem jár. Amikor a melegágy teljesen készen áll az elvetésre, egy egyenes lécczel vonalat húzunk, egymástól 3—4 centiméter távolságra, és az egyenes vonal porhanyós csekély mélyedésébe két ujjunk közt pergetjük belé a vetésre szánt, kitisztázott és a fentebb említett vegyítéssel kevert magot, amelyet aztán könnyedén betakarunk földdel és ezt kissé lenyomogatjuk; — ebből áll az egész sorvetés mestersége,

Megjegyzendő azonban, hogy mikor a melegágyak a bevetésre már teljesen elvannak készítve, 5—6 napig még pihenni kell hagyni, — és mielőtt bevetnénk, kurtá és sűrű fogú gereblyével gereblyéljük meg a melegágy egész felületét, hogy ez által a melegágyban kicsírázott, esetleg már kikelt gyomok megsemmisítenek.

Végül figyelmeztetni kívánom a termelőket arra, hogy a melegágyak készítését, a mag elvetését és a palánták gondozását a lehető legnagyobb gonddal, figyelemmel és pontossággal végezzék; — mert bármily okszérűleg járnánk is el egyébként a termelés többi teendőiben, de a legelső és a legfontosabb dolog a palánta nevelése. — Tehetünk bármit, de ha nem lesz jó, tüde, erős, gyökeres palánták: akkor jó dohányunk se lesz soha.

Daróczi Vilmos.

A minőség szerint való beváltás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület dohánytermelési bizottságának f. hó 11-én tartott ülésén — melyről lapunk más helyén részletes tudósítást közlünk — szóba jött a többek közt az is, hogy kívánatos volna a mai beváltási rendszernek akként való módosítása, hogy a dohányok nem a jelenleg érvényben lévő osztályozási meghatározás szerint, hanem az anyag minősége, illetve a gyártási és fogyasztási ezelőkre való alkalmazhatóság szerint váltassanak be.

Lapunk régebbi olvasó közönsége előtt nem lesz új és ismeretlen ez az eszme, — mert hiszen ez is azon témák közé tartozik, amelyeket — mint dohányügyünk korszerű haladásának feltételeit — lapunk hasábjain én már évek előtt felvettem és több ízben is fejtegettem; — s amennyiben ez a nagyfontosságú kérdés, most a legkompetensebb helyen szóvá tételt: ez okból időszereknem vélem emlékeztetbe idézni, hogy az ezredéves országos kiállítás főjelentésébe a dohányról irt jelentésben (a Matlekovics-féle főjelentés VI. kötetének 172—174 lapján) erre vonatkozólag szóról-szóra a következőket irtam:

Hazai dohánytermelési viszonyaink föllendülésére, s a magyar dohány minőségének javítására csak is úgy lehet biztos kilátásnak és bajainknak az lenne a legjobb orvoslási módja, hogy ha a jelenlegi beváltási rendszert más alapokra fektetjük.

Nekem az már régi meggyőződés, hogy bármiként is fogjuk a mai dohány-beváltási rendszert a jelenlegi keretében módosítani: azzal a kívánt célt nem érjük el, — mert az által, hogy szabatosan körülírjuk, hogy például az első osztályu dohánynak ilyennek vagy olyanak kell lenni: ezzel a termelésen nem sokat javítottunk s a termelőknél nem sokat segítünk.

Csak is egy mód van, melylyel gyökeresen javíthatunk a helyzetet, s mely által a cél — habár lassan ugyan, de biztosan — elérhető, amelyre tehát mindenestre törekednünk kell, s ez nem egyéb, mint az, hogy az osztályokat a gyártási céloknak megfelelőleg kell elnevezni és az anyag beváltási árát ahhoz képest megállapítani és pedig oly formán, hogy annak a rossz dohányanyagnak, amely belföldi gyártásra nem alkalmas, külföldi kivitelre pedig csak úgy használható fel, ha nagyon olcsó áron adjuk oda, mely esetben ezek is elég kelendősségre találnak — mondom az ilyen első minőségű dohánynak beváltási árát le kell szállítani, ellenben a jobb fajta dohányoknak — melyek hazai gyártásunkhoz célzerűen felhasználhatók s a külföldön is biztos kelendősségnek örvendenek — ezeknek a dohányoknak a beváltási árát fel kell emelni.

A mai dohánybeváltási rendszernek megváltoztatását és más alapokra fektetését sokan, könnyedén véve, egyszerű dolognak tartják, pedig ez a legnehezebb feladat, sőt annyira nehéz, hogy alig lehet hozzáfogni.

Mert a jelenleg divó beváltási rendszernek meg van a maga alapja: a levélforma, a typ és az a megszokott körülírás, amely a mai rendszerhez teljesen hozzá illik, u. m. tekintélyes, bizonyos meghatározott nagyság, finom, érett, szép színű, válogatott a, b., szivarborítós, finom kerti levelek, stb. — tehát mindezeket megváltoztatni és új rendszerbe önteni rendkívül nehéz dolog.

És azért mégis csak rá kell szánunk magunkat, mert a mai rendszer már túlélté magát, nem felel meg a viszonyoknak és soká már így nem maradhat. Ha azonban a termelőnek a jobb minőségű és szivar anyagot jobban akarjuk fizetni: akkor mindenek előtt a termelőt arra kell kitanítani, hogy miként osztályoztassa a dohányját, hogy az a kellő értéket képviselje, — mert ha például úgy teszünk velők, mint a közelmúltban a kerti levelekkel történt, hogy a szivartakaró dohány együttesen egy általános árban állapították meg: ez kezdetnek és átmenetileg ugyan megjárna, de a kívánt cél ilyformán nem fogna elérni és kellőleg érvényesülni.

A gyártáshoz alkalmazva és a gyári szükségletnek megfelelőleg kellene — az én szerény véleményem szerint — az osztályozást berendezni.

En már évek óta foglalkozom ezzel az eszmével, s a magyar dohány minőségének és értékének emelésére nézve nem látok ennél jobb megoldást.

A gazdák, a kik a dohánytermeléssel foglalkoznak, folyvást csak a pénzbeli eredményt keresik, ezt tekintik fő céljuknak, ami igen szép és helyes dolog, csak az a baj, hogy azt nem kutatják, hogy hát tulajdonképpen miként lehetne ezt a terményt — a dohányt — jobban értékesíteni?

A termelőt kell odavezetni s mintegy rákényszeríteni, hogy tanulja meg: a dohányt valódi értéke szerint összeállítani, s azon értéknek megfelelőleg eszmozni, osztályozni, amelyre azok a gyártásnál igényt tarthatnak, — s ez nem is olyan nehéz dolog, hogy a termelők ezt magukévá ne tehetnék, csak bele kell hogy szokjanak abba, hogy az anyagot a gyártási célok szempontjából ismerjék és felbecsülni tudják. A jelenleg divó eszmozási munka sem olyan könnyű, s ezelőtt ezt sem végezték oly csinos, tetszetős alakban mint most, de a szükség úgy kívánta és megtanulták, nagyon sokan már egészen tökélyre vitték; — épp úgy lehetséges lesz majd a gyártási célokhöz képest való osztályozást is helyesen végezni. — Mert az bizonyos, hogy a jelenlegi eszmozásnak és osztályozásnak semmi gyakorlati értelme nincs. — ez tehát soká így már nem maradhat. Másrészt ha a simítás mellözése lehetővé válik: ez által a munka és az előállítási költség is jelentékenyen apadni, a termelés jövedelmezősége ellenben jóval emelkedni fog.

Ha a termelők a jelzett új beváltási rendszerbe beletanulnak: akkora jövedéknek egyáltalán nem lesz szüksége a terület eszökketésére, mert ha a termelő rossz dohányt szállít és azért — a csekély értékének megfelelő — kevés pénzt fog kapni: akkor önként vissza fog lépni a termelésből, mivel belátja, hogy a rossz dohány termelése nem fizeti ki magát; de a gyártási céloknak megfelelő jó anyag termelését a jövedék nem fogja apasztani, mert a jó anyagot mindig képes lesz a jövedék felhasználni, értékesíteni, és így abba a kellemes helyzetbe jövünk, hogy természetesen nem kevesbedni, sőt inkább terjedni fog, annyival is inkább, mert a jó minőségű dohányaink, a külföldön is nagy keresletnek fognak örvendeni.

Igaz, hogy ahhoz még sok idő és sok gyakorlati tanulás kell, amíg a termelők a szakértelemnek ama magasabb fokát elérik, hogy általában meg tudják bírni, hogy dohányjaikban a gyári célokra nézve melyik az értékesebb és ahhoz képest eszmozák, ugy, hogy a beváltásra kerülő anyagban az égő és nem égő, finom és durva, világos és barna, világossárga és sárga stb.; szóval minden szín és anyag, a szükségletnek megfelelőleg elkülönítve lesznek. De a nehézségnek nem szabad bennünket attól visszaszárítani, hogy valahára a helyes utra lépünk. Mert itt nem csak önmagunkról, nem a mai nemzedék kényelméről és könnyebbségéről, hanem a nemzeti vagyon emeléséről van szó, a melyet utódainknak biztosítani: emberi és hazafiúi szent kötelességünk.

A gyártási célok szerint való osztályozás és beváltás rendszerének behozata mellett könnyű lesz a dohányraktárakban is, az esetleg előfordult hibákat kijavítani, még pedig akkor, a mikor a forgatás eszközöltetik, vagy pedig még fermentáció előtt, mikor a dohány még nem annyira törékeny; — a szakértő dohánytiszti különben ezt már akkor is megteheti — és így kereskedelmi és gyártási célokra olyan dohány fog összekerülni, a mire tulajdonképpen szükség van, s természetesen az ár is a szerint fog módosulni, úgy, hogy a külföldi dohányokkai árban versenyezhesünk.

Daróczy Vilmos.

Vegyesek.

— A dohányjövődék 1898. IV. évnegyedi pénztári eredménye. A pénzügyministerium által az 1898. év IV. évnegyedének pénz-

tári eredményeiről közzétett kimutatás szerint, a jelzett időszakban a dohányjövődék *brutto bevétele* volt 13.099,878 frt 11 $\frac{1}{2}$ kr. (az előző év hasonló időszakában volt 12.786.904 frt 77 $\frac{1}{2}$ kr, tehát az 1898. évi bevételi eredmény 312.973 frt 34 krral kedvezőbb.) *brutto kiadása* pedig volt 4.435.577 frt 75 kr. (az előző év hasonló időszakában volt 3.840.751 frt 75 $\frac{1}{2}$ kr, tehát az 1898. évi kiadási eredmény 594.825 frt 99 $\frac{1}{2}$ krral kedvezőlenebb.) A több kiadás indoklásul felelítettik, hogy az 594.825 frt 99 $\frac{1}{2}$ krtöbbkiadás tulnyomó része a dohánybeváltásra esik, mert az 1898. évi termés úgy mennyiségileg mint minőségileg jobb volt, mint az előző évi (!) s annak folytán a termelőknek kifizetett összegek is meghaladták az előző éveket. Azonkívül az előző évhez képest nagyobb mennyiségű külföldi gyártmány is vásároltatott, és a kiadásokat három új gyárüzembe helyezése is emelte.

— A debreczeni országos dohánykísérleti állomáson — amit értesültünk — a melegítők már elkészültek s a mag elvetése f. hó 6-án vette kezdetét. Az állomás az idén 106 dohányfajtát fog kísérletezési körébe vonni. Eredeti amerikai és cigarettá dohányokkal 14 gazdánál fognak termelési kísérletek végezteni; — azonkívül a mult év folyamán megkezdett kísérleteket az idén is folytatni fogják.

— Dohánymag. Felkérteünk annak közlésére, hogy *Nikház László* dohány nagytermelőnél, *Hernád-Szent-Andrón*, (Abauj megye,) fajtiszta *szent-andrási muskatály dohánymag* kapható, kisebb-nagyobb adagban; — ára kilónként 5 frt.

Szerkesztői üzenetek.

Banovszky Gyula és Reim János doh. bev. hiv. *kezelő uraknak.* A beváltási eredményről szóló kimutatás szives beküldését nagyon köszönjük.

Szekely Jenő gazd. vánd. tan. *urnak, Beregszász.* A kért hiányzó számokat elküldöttük.

Adami gazdaságok — Nagy-Kerek, Grosz Adolf urnak, Golop és Hay Miksa urnak, Vezekény. A megrendelt mennyiségű dohánymagot elküldöttük.

Tisza-bábolnai gazdaságok. A czimszalag kiigazítása iránt intézkedünk.

Mayer Károly urnak, Szatmár. Minthogy az eddig megjelent összes számokat megküldtük, tehát az előfizetés újkor kezdődik s az év végén jár le. Dohánymaggal már nem szolgálhatunk.

Miklós Üdön gazdasága, Hangács. Az előző rendelesek folytán dohánymag készletünk teljesen elfogyott, s így ajánlatunkra már nem szolgálhatunk. Tessék a szolnoki dohánybevéltőhivatalhoz, vagy a beváltófelügyelőséghez fordulni.

A dohányműtrágyázása trágyában hozzánk intézett több rendbeli megkeresésre tudhatjuk, hogy a legjelősebb szakferflak egyező véleménye szerint: általában véve a legmegfelelőbb, ha az elővetemény istállótrágyával megrágyáztatik. Ha ez keresztül nem vihető, akkor őszszel közvetlen a dohány alá kell istállótrágyát használni, mely még őszszel alászántandó. A műtrágyák közül leginkább ajánlják az újabb időben bevált „Martellini”-trágyát, mely a dohány égőképességét és minőségét fokozza. Ezenkívül adandó szuperfoszfát is, mert kitűnt, hogy e kettőnek együttes használata adja a legjobb eredményeket. Martellinből kat. holdankint 150 kgot, szuperfoszfátból (19-20%) 100 kg.-ot kell legalább egy hónappal a dohány ültetése előtt kiszórni és leszántani. A martellin Kalmár Vilmosnál (Budapest, Erzsébet-körút 34.) szereshető be, a szuperfoszfát bármely műtrágyagyárból.

Magyar Jelzálog-Hitelbank.**HIRDETMÉNY.**

A Magyar Jelzálog-Hitelbank t. cz. részvényesei az 1899. márczius hó 28-ik napján déli 12 óraker a bank helyiségeiben (V., Nádor-utca 7. sz. a.) tartandó

XXX. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Az 1898. évi mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása iránt.
4. Felügyelő-bizottság választása.

A részvények letehetők:

Budapesten: a bank főpénztáránál (V., Nádor-utca 7. sz. a.) és a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál.

Bécsben: az Union-Banknál.

Párisban: a «Société générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France» című banknál.

Az igazgatóság.**Alapszabályok kivonata:**

23. §. 20 részvény tulajdona 1 szavazatra jogosít.

24. §. Részvényesek, kik szavazó jogokkal élni akarnak, kötelesek a közgyűlés összeülte előtt legalább 8 nappal részvényeiket térítvény mellett letéteményezni.

25. §. A szavazó jog személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csak részvényeseknek adható.

Testületek, intézetek és kereskedelmi czégek, továbbá nők és kiskorúak, a közgyűlésen törvényes képviselőjük által vehetnek részt, ha azok különben részvényesek nem volnának is.

Azoknak, kik szavazó jogukat igazolták, a részvények és

az utánok járó szavazatok számának megjelölésével ellátott igazoló jegyek adatnak ki.

A részvények a részvényes által sajátkezüleg aláírandó jegyzékbe, számszerű sorrendben és pedig a Magyar Jelzálog-Hitelbanknál 1, minden egyéb letéthelyen 2 példányon bejegyzendők.

A letévé a letett részvényekről térítvényt nyer és a részvények annak idején, a közgyűlés megtartása után, csakis ezen térítvény visszaadása mellett, fognak neki kiszolgáltatni.

Az 1898. évi mérleg és jelentés 1899. márczius hó 20-tól kezdve a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Dohánytermelők és kertészek figyelmébe!

Van szerencsénk az általunk néhány év óta forgalomba hozott, már olesóságánál fogva igen jónak bizonyult s sikerültnek talált

„Mollino“ szövetre

a t. dohánytermelő urak figyelmét felhívni.

A szövet 88 cm. széles és 20 krba kerül méterje.

Nagyban termelő uradalmak és uraktól számos elismerő levelünk van, a melyek szerint a „Mollino“ szövetsből készült melegágytakaró használata mellett sokkal hamarabb nőnek s így sokkal korábban is kiültethetők a dohánypalánták, mint azon palánták, melyek nem a mi szövetségünk, vagy üveg, esetleg gyékényből készült takaró alatt fejlődnek, miért is ezen „Mollinot“ minden dohánytermesztő gazdaság figyelmébe és beszerzésére ajánljuk.

Hogy ezen „Mollino“ szövet további reklamot nem igényel, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy az számos jeles nagytermelőnél, legjobb sikerrel alkalmaztatott és ma már oly kelendőségnek és közkedveltségnek örvend, hogy a tulhalmozott rendelések miatt, csakis 8 nappal előbb történt megrendelések hozhatók kivitelbe, miért is ezen czikknek idejekoráni beszerzését ajánlani bátorkodunk.

Megjegyezzük, hogy más czégek által hirdetett utánzott Mollino-szövet, 88 ctmtr. szélességben nálunk is kapható, méterenkint 15 krért.

Kiváló tisztelettel

Rosenthal Testvérek Utódai

mint a „Mollino“ szövet egyedüli elárusító

B.-CSABÁN.

Utánzattól óvakodjunk!

Utánzattól óvakodjunk!

Mily elkerülhetetlenül szükséges

a szőlők permetezése

ez elmúlt évadban bizonyult be, midőn csakis a permetezett szőlők nem mentek tönkre. Ennek elérhetősére legjobbnak bizonyult Mayfarth Ph. és tsa

szabadalmazott

Önműködő
„Syphonia”
szőlővessző

és

növénypermetezője

mely az oldatot szivattyuzás nélkül önműködően a növényekre permetezi.

Ezen permetezőkből már sok ezer van használatban és számos dícsérő bizonyítvány mutatja kitűnő voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben.

Ábra és leírás rendelkezésre áll

MAYFARTH PH. és társánál

mezőgazdasági gépgyárak,
különlegességi gyár és gyümölcs-értékesítési gépek részére

Bécs, II/1, Taborstrasse 76. sz.

Árjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. Kép-
4-8 viselők és ismételadók kívánatosak.

Az országos gépész-egyesület

a gépészet minden ágában

kellőleg szakavatott

gépészeket

minden időben díjtalanul

elhelyez

Budapest, VI. Váci-körút 33. szám.

NEW-YORK

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ALAPITTATOTT 1845.

Tisztán kölcsönösségen alapszik, minden utánfizetési kötelezettség kizárásával.

Miután részvényesei nincsenek :

az összes tőke és nyereségek a biztosítottak tulajdonát képezik.

Kivonat az 1895. zárszámadásból.

Aktívák összege	fk 905,859.490	1895-ben kötött új üzletek	fk 660,730.116
Évi bevétel	" 196,376.666	összege	" 124,580.448
1895-ben a biztosítottaknak		Főlöslég	
kifizetett	" 97,032.479		

Nincs másik kölcsönös biztosító-társaság a világon, mely ily óriási főlöslég felett rendelkezne.

Fennállása óta a New-York biztosítottjainak kifizetett

1.074.013,592 frankot.

A New-York a művelt világ összes államaiban bir fiókokkal.

Referenciák Magyarországon :

a Magyar általános hitelbank, a Magyar kereskedelmi Bank.

Közelebbi felvilágosítást ad a

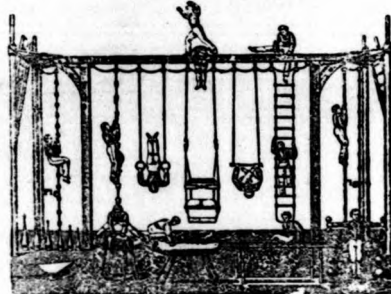
NEW-YORK életbiztosító-társaság magyarországi igazgatósága.

Budapest, Erzsébet-körút 9—11. (New-York palota). (8—10)

Sürgőnyczim:

„KÖTÉLGYÁR”

Budapest.

TELEFON :

62—13.

Legjobb és legmegbízhatóbb minőségű

magyar bácskai kenderből készült

dohányzsinórt

és

gazdasági kötélárut

ajánl a

BLEIER és WEISZ kötélgyártó cég BUDAPESTEN.

Raktár és iroda: VII. Károly-körút 7. sz.

Továbbá: torna eszközök,

valamint: kocsizó lóhálók, szánhálók, gabonaszákok, vízhatlan ponyvák, kender, csepű, vászontömlők, itató- és tűzvedrek, coeus futószőnyegek és lábtörlők, ruhaszáritó kötelek. — Lawn-tennis hálók, fogolyhálók stb. e szakmába vágó árukat a legjutányosabb eredeti gyári arakon.

Képes arjegyzék kívánatra bérmentesen küldetik. — Vidéki megrendelések pontosan eszközölnetnek.